

СТАНОВИЩЕ

от проф. д-р Веселин Иванов Койчев
на дисертационен труд за придобиване на образователна и научна степен “доктор”
по професионално направление 8.3 Музикално и танцово изкуство,
докторска програма Музикознание и музикално изкуство,

с автор: Румяна Николаева Петрова

Тема: „Ролята на ансамбловото свирене в ранния етап на обучение по оркестрови инструменти“.

Научен ръководител: доц. Кирил Иванов Чапликов, АМТИИ „Проф. Асен Диамандиев“.

1. Общо представяне на процедурата и получените за рецензиране материали

Със заповед № РД-27-024 от 17.02.2023 г. на Ректора на АМТИИ „Проф. Асен Диамандиев (АМТИИ) съм определен за член на научното жури за откриване на процедура за защита на дисертационен труд на Румяна Николаева Петрова на тема „Ролята на ансамбловото свирене в ранния етап на обучение по оркестрови инструменти“.

Представеният от Румяна Николаева Петрова комплект материали включва: заповед за отчисляване, заповед за научно жури, дисертационен труд, автореферат, три публикации и творческа автобиография.

2. Кратки биографични данни за докторанта

Музикалното образование на докторанта включва две магистратури - музикална педагогика в АМТИИ – Пловдив и изпълнителско изкуство в Университета на Претория, ЮАР и тя самата определя себе си като „активно свирещ педагог“. Работи като оркестрант в симфонични и оперни оркестри в ЮАР. От 1999 живее в САЩ и работи като камерен музикант и солист и осъществява редица концерти в страната. Преподава 10 години в Консерваторията Бруклин в Ню Йорк и в Маями. Тя е активен популяризатор на българската музика и за своята дейност получава годишната награда на фондацията „Bulgarian Virtuosi“ през 2003 г.

От 2008-2018 преподава виола, камерна музика и оркестрово свирене в НУИ „Добри Христов“, гр. Варна. Води седмичното радиопредаване „Фестивалите“, в Радио Варна и работи в „Дирекция Култура“ на Община Варна като мениджър на ММФ „Варненско лято“. Участва като изпълнител в най-престижните български музикални фестивали „Варненско лято“, „Софийски музикални седмици“ и „Мартенски музикални дни“. Развива активна педагогическа дейност в НУИ „Добри Христов“ и активизира дейността на Младежкия симфоничен оркестър. Създава и повече от десет сезона ръководи проект „Варненско лято за деца“, както и европейски проекти с участието на НУИ „Добри Христов“, по програмите „Коменски“ и „Леонардо да Винчи“ в периода 2012-2014. Има издадени два компакт диска с авторска музика. Като изпълнител осъществява множество записи в БНР.

От декември 2019 е директор на НУИ „Добри Христов“ – Варна. Носител е на множество награди.

Цялостната дейност на Румяна Петрова я определя като един изключително активен изпълнител, педагог и организатор, поставящ пред себе си високи цели и постигащ сериозни резултати.

3. Актуалност на тематиката.

Дисертационният труд изследва и детайлно опознава ансамбловото свирене в ранния етап на обучение по оркестрови инструменти. Текстът е написан по увлекателен начин, който интригува с интелигентен стил, познания по темата и е добре форматирани. Темата е

изключително актуална и засяга музикалното възпитание и реализацията на младите музикални изпълнители.

4. Целесъобразност на изследователските методи за постигане на поставените цели.

Методологичната основа на дисертацията има комплексен характер. Изследователският инструментариум при разработването на научното изследване включва разглеждане и анализ на различни компоненти, отнасящи се към темата: проследяване на детски оркестрови практики от Барока до наши дни; анализ на публикации от психолози и педагози относно ролята на ансамбловото свирене; представяне и обобщаване на резултатите от собствено изследване чрез анкети. Приложен е комплексен подход, който позволява разглеждането на темата за ролята на ансамбловото свирене в ранния етап на обучение по оркестрови инструменти. Избраната методика позволява постигане на поставената цел и получаване на адекватен отговор на задачите в дисертационния труд.

5. Оценка на дисертационния труд

Общият обем на дисертационния труд е 164 страници аранжирани в увод, три глави и заключение, като ползваната литература съдържа 69 източници, от които 25 на кирилица, 39 на латиница и 5 интернет източници. В текста са включени нотни примери, 11 таблици и 14 диаграми. Техният обем не е прекалено голям в съпоставка с текстовата част. Към дисертационния труд са включени 3 приложения: анкети с участници в Младежки симфоничен оркестър – Варна, интервюта с преподаватели по оркестрови инструменти от НУИ „Добри Христов“ – гр. Варна и препоръчителна литература за работа с детски оркестри.

В увода ясно са формулирани обектът и предметът на дисертационния труд. Последователно се разглеждат предимствата и положителните страни на ансамбловото свирене от различни ракурси. Първа глава на базата на историческа информация се оформя картина развитието на ансамбловото свирене в ранен етап на обучение при оркестровите инструменти. Главата е разделена в 6 подглави, които разглеждат:

- 1.1. Ансамбловото свирене като форма на взаимно обучение
- 1.2. Педагогическата практика на „Червеният отец“ Антонио Вивалди
- 1.3. Методът „Сузуки“
- 1.4. Феноменът „Ел Система“
- 1.5. Филхармония „Пионер“ и други младежки ансамбли у нас

1.6. Направени са анализи на автора и изводи. Подкрепям авторското заключение, че *„Ансамбловото свирене в ранен етап на обучение трябва да се разглежда от всички участници в музикалните обучителни практики като помощник и съюзник в цялостния музикално-възпитателен процес.“*

Втора глава е много добре разработена. Докторантът разглежда няколко публикации, отразяващи различни гледни точки за ролята на ансамбловото свирене в ранен етап на обучение при оркестровите инструменти. Тези гледни точки са коректно описани и подкрепени с цитати, придружени с оценки дадени от позицията на дългогодишния практически опит на автора като педагог. Дискутирани са две статии на психолози и са съпоставени няколко методики за обучение на струнни, духови и ударни инструменти. Направени са критични изводи, подкрепящи твърдението, че ансамбловото свирене в ранен етап на обучение подпомага изграждането на младия инструменталист.

В трета глава е направено същинското собствено научно изследване върху около 50 млади музиканти, обучаващи се в Национално училище по изкуствата. Проведена е анонимна анкета, с участниците в анамбъла. Направени са интервюта, бележки, консултации допълващи общата картина и подкрепящи определени тези. Обобщени са

резултатите, които са изведени в таблици и диаграми. Направен е сравнителен анализ и са обобщени данните от проведените интервюта. Направени са изводи от изследването. Докторант Румяна Петрова провежда своето изследване, като от една страна събира, класифицира и анализира отговорите от анкетите и интервютата, но от друга, експериментира с възникващите в хода на анализа идеи върху групата – предмет на изследването. Тази уникална възможност за тестване на различни подходи при работа с голяма група, предоставя ценни изводи и заключения, приложими и в теорията, и в практиката.

Авторската теза, че ансамбловото свирене има важна роля в ранния етап на обучение по оркестрови инструменти се доказва чрез съпоставяне на исторически примери, цитати от публикации и резултати от двата елемента на авторското изследване (анкети и интервюта). Изследването еднозначно доказва, че участието в ансамбъл е предпоставка за музикално, академично и професионално израстване.

6. Съгласен съм с определените научни приноси на дисертационния труд, като с особена важност определям следните:

- Аргументираното извеждане на пет важни елемента за правилно интегриране на ансамбловото свирене в цялостния музикално-възпитателен процес (репертоарна политика, структуриране на репетиционния процес, личността на диригента за създаване на положителна нагласа, планиране на мащабни изяви, създаване на междупредметни връзки).

- Поставянето на въпроса за адекватното кариерно ориентиране на младия музикант с оглед на успешна професионална реализация.

Публикациите по дисертационния труд (3 на брой статии) са свързани с проблематиката на изследването, като го допълват и доразвиват. Те са публикувани в „Пролетни научни четения 2020“ АМТИИ, ISSN 13141-7005, „Докторантски четения 2020“, ISSN 2367-4873 и Трета международна научна конференция „Наука, образование, иновации“, 2021, АМТИИ, том 1, ISSN 2738-8956.

7. Критични бележки и препоръки

Нямам критични забележки и препоръки.

8. Авторефератът е направен според изискванията на съответните правилници, и отразява основните резултати, постигнати в дисертацията, като дава точна представа за качеството на дисертацията и за равнището на научното мислене.

9. Заключение

Дисертационният труд показва, че докторантът Румяна Петрова притежава задълбочени теоретични познания и професионални умения в област на висше образование 8. Изкуства, професионално направление 8.3 Музикално и танцово изкуство. В изследването са налице научни и научно-приложни резултати, които представляват принос в науката.

Поради гореизложеното, убедено давам своята положителна оценка за проведеното изследване, представено от рецензираните по-горе дисертационен труд, автореферат, постигнати резултати и приноси, и предлагам на почитаемото научно жури да присъди образователната и научна степен „доктор“ на Румяна Николаева Петрова в област на висше образование 8. Изкуства, професионално направление 8.3 Музикално и танцово изкуство, докторска програма Музикознание и музикално изкуство.

12.05.2023 г.

проф. д-р Веселин Койчев